

Hondsrug en de Veenlanden

CONTACTBLAD IVN Borger - Odoorn

Nummer één

BELEEF DE NATUUR!

Interview met de voorzitter

Onze voorzitter Sabine van Wijk in *Mens en Natuur*: "Wat zijn we toch nietig", staat boven het artikel in *Mens en Natuur*. Op de foto onze afdelingsvoorzitter Sabine van Wijk.

De vaste vergaderplek van onze IVN-afdeling Borger-Odoorn is het Hunebedcentrum in Borger. Naast dat centrum ligt het grootste hunebed van Nederland: 23 meter lang en zo'n twee meter hoog. De grootste steen weegt 30.000 kilo. Het is de plek waar mijn IVN-avontuur is begonnen en daarom bijzonder voor mij. Sinds kort werk ik in het Hunebedcentrum, dus ik kom er nu dagelijks. Tien jaar geleden verhuisde ik met mijn ouders vanuit Den Haag naar Drenthe. Mijn moeder raakte hier betrokken bij IVN Borger-Odoorn en via haar deed ik al snel mee. Nu ben ik als 23-jarige alweer een jaar voorzitter van de afdeling Borger-Odoorn, met veel plezier.

De natuur is voor mij hetzelfde als thuis komen. Ik ga altijd heel bewust de natuur in, écht kijken en genieten. Die bewustwording wil ik anderen ook graag meegeven. Vooral na een werkdag zit ik graag bij het hunebed en kijk ik naar al het leven om de stenen heen: korstmossen groeien op het hunebed en eekhoortjes lopen over de stenen heen. Ik hoor de vogels, voel de rust. En in de winter is het een magische plek. Sprookjesachtig. Een keer viel er een pak sneeuw overheen van een halve meter. Ik ben er toen speciaal heengegaan. Er lag zoveel sneeuw dat auto's niet reden. Heel bijzonder: het grote hunebed verstopt onder een witte deken van rust. Net een schilderij van een oude Hollandse meester.

Hunebedden

Als ik daar zo zit, bedenk ik vaak hoe knap het is dat het hier nog zo staat. Het is vijfduizend jaar oud en alles eromheen is veranderd. De bomen rondom waren er honderd jaar geleden nog niet. Moet je je voorstellen dat het hier toen één open vlakte was. Die stenen hebben al twintigduizend keer een seizoenswisseling gezien. Wat zijn wij toch nietig!

Ik vind dat elke Nederlander minstens een keer in z'n leven een hunebed moet hebben gezien en gevoeld.

Hondsrug en de Veenlanden

Voorwoord

Beste lezer,

Als IVN Borger-Odoorn zijn we trots de eerste uitgave van ons blad aan u te presenteren. Als afdeling willen we mensen op een leuke en boeiende manier betrekken bij de natuur en het milieu in de directe leefomgeving. Door middel van cursussen, lezingen, wandelingen en natuurwerkdagen streven wij ernaar zo veel mogelijk mensen te laten zien dat onze omgeving veel aan landschap en natuurschoon te bieden heeft en dat het de moeite waard is om dit in stand houden. Kinderen zijn hierbij een belangrijke doelgroep, want zij zijn de natuurbeschermers van morgen.

Aangezien het IVN ook werkt aan een duurzame samenleving willen wij helpen de kwaliteit van onze leefomgeving te bewaken en te versterken.

De verschillende werkgroepen maken van onze jonge afdeling een levendig geheel. We roepen u als lid op om in de volgende nummers natuurbelevissen te delen.

We wensen u veel leesplezier en hopen u te mogen ontmoeten tijdens een van onze activiteiten.

Met vriendelijke groet,
Namens de afdeling IVN Borger-Odoorn,

Sabine van Wijk
Voorzitter

- 2 / 3 Interview met de voorzitter / Voorwoord van de voorzitter
- 4 Het geheim van de Hondsrug
- 5 Bossen natuur?
- 6 Mandelanden
- 7 Invasieve exoot: de Watercrassula
- 8 Idylle
- 9-10 Activiteiten 2017 / Hondsrugkids - samenwerking
- 11 ALV 2017

COLOFON

VOORZITTER:

Sabine van Wijk

PENNINGMEESTER:

Jan Veldman

SECRETARIAAT, PR&SPONSORING:

Nadine Lemmers (E ivnborgerodoorn@gmail.com)

ALGEMEEN BESTUURSLEDEN:

Desiree Bergsma & Lidy Kuiper

REDACTIE:

Jos Vink, Jan Veldman, Sabine van Wijk en - Nadine Lemmers

DRUKKER:

Editoo B.V. te Arnhem

REDACTIEADRES:

IVN Borger-Odoorn, Gasselterstraat 9, 9533 PC Drouwen

T: 06-41022610 E: ivnborgerodoorn@gmail.com

IBAN: NL27RABO0307744485

BIC: RABONL2U

FOTOVERANTWOORDING

Foto voor- en achterkant zijn gemaakt door Lenie Doornkamp. Foto pagina 2 is gemaakt door Jos Vink.

Het geheim van de Hondsrug

Door Jos Vink

Al minstens honderd jaar wordt gesproken over de vraag: hoe is de Hondsrug ontstaan? De meesten van ons leerden op school: het is één van de vele stuwwallen ontstaan tijdens een ijstijd.

We weten nu zeker dat de Hondsrug is gevormd tijdens de laatste ijstijd waarin het landijs ook Drenthe bedekte. We hebben het dan over de Saale ijstijd (het Saalien) die 370.000 jaar geleden begon en 130.000 jaar geleden eindigde. In deze ijstijd kennen we vier fasen van ijsbedekking. In de laatste fase is de Hondsrug gevormd. Later was er nog de Weichsel ijstijd (115.000-11.700 jaar geleden). Toen was het wel koud maar het landijs overstroomde Drenthe niet.

Het Drentse landschap zoals we het nu kennen is in grote lijnen in het Saalien gevormd. Sporen van eerdere ijstijden zijn er nauwelijks. Alleen uit de Elster ijstijd vinden we hier en daar nog wat aan het oppervlak. Van eerdere ijstijden (een stuk of 20) weten we vrijwel niets.

Zoals gezegd ook de Hondsrug is in de Saale ijstijd gevormd, maar niet door het oprukkend ijs zoals de stuwwallen. De bekendste stuwwallen in Nederland zijn de Utrechtse heuvelrug en die aan de zuidrand van de Veluwe. In Drenthe zijn de wallen die in noordoost-zuidwest richting liggen ook stuwwallen die gevormd zijn in de tweede en derde fase van het Saalien.

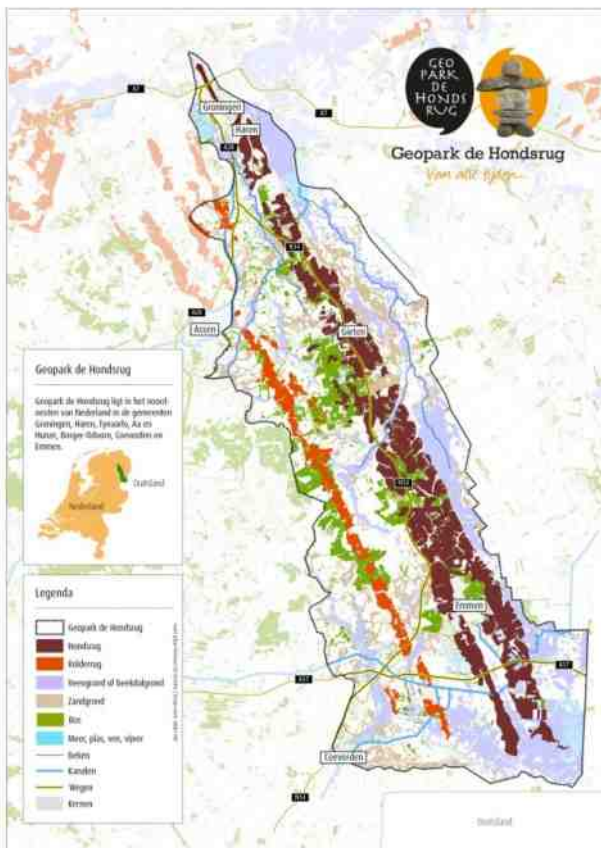
Ijsstroom

De Hondsrug is 150.000 jaar geleden onder het ijs gevormd door een ijsstroom ontstaan in een verder dood (stilliggend) ijsveld. Dat was 20.000 jaar voor het einde van het Saalien. Het landijspakket was toen een paar honderd meter dik. Eerder was dat rond een kilometer. Deze ijsstroom was ongeveer 120 kilometer lang en 40 kilometer breed. Ze begon ergens ten noorden van de Wadden en liep door tot het front van het ijsveld bij het Duitse bekken van Münster. De stroomsnelheid van het ijs was waarschijnlijk vergelijkbaar met de ijsstromen die we nu nog kennen op Antarctica. Zo'n 800 meter per jaar, zeg maar twee meter per dag. Dat is sneller dan de stroomsnelheid van gletsjers.

Oké, een ijsstroom maar hoe ontstaan dan de ruggen in het Hondsrugsysteem? We spreken over het Hondsrugsysteem omdat er meerdere ruggen zijn. Naast de feitelijke Hondsrug kennen we o.a. de Rolderrug en de Zeijerrug. Enno Bregman, die recent heel veel onderzoek heeft gedaan naar het ontstaan van de Hondsrug, zegt. De ijsstroom beweegt voorwaarts en maakt tegelijkertijd een centrifugale beweging. Het smeltwater onderin erodeert de bodem en slijt de lagere delen uit. Verderop wordt het materiaal langslij geleegd. Zo ontstaan de kaarsrechte ruggen in de ijsstroom. Deze ruggen worden ook wel flutes genoemd. De Hondsrug is 70 km lang. Dat is uniek. Zo'n lange flute vind je vrijwel nergens, zeker niet in Europa.

We spreken van een megaflute. Omdat de Hondsrug uniek is is het gebied van de Hondsrug nu een Unesco Geopark.

Het voert in dit artikel te ver om diep in te gaan op het ontstaan van de ijsstroom. Ik volsta met te zeggen dat de ijsstroom uitmondde in een groot meer bij Münster. Als gevolg van een overstroming van een naastliggend meer steeg plotseling de waterstand in dit meer. Door het water werd de ijslob aan het eind van de ijsstroom opgetild. Dit had een aanzuigende werking verder op naar het Noorden. Aan het begin van de ijsstroom was volgens Bregman nog een trigger namelijk de dicht aan het oppervlak liggende zoutkoepels. Deze zorgden voor geothermische hotspots (zout geleid warmte veel beter dan andere aardlagen). De warmte liet het ijs onder het landijs smelten. Dit water vond een uitweg onder het ijsveld in Zuidoostelijke richting. Hierdoor kreeg de ijsstroom een extra duwtje in de rug. Het bovenstaande is een heel korte samenvatting van het verhaal over het ontstaan van de Hondsrug. Meer weten? Kijk op de website www.geoparkdehondsrug.nl.

Kaart van het gebied van het Geopark de Hondsrug (@Stichting Geopark de Hondsrug).

Drouwenerzand, aardkundig monument (fotografie Jos Vink).

Bossen natuur?

Door Jos Vink

Om met de deur in huis te vallen. Eigenlijk vind ik deze vraag niet belangrijk. Alles wat leeft en groeit vind ik natuur. Strikt genomen vind je in ons land geen echte natuur meer, want in alle landschappen hebben wij mensen ingegrepen. Dit geldt zeker voor onze grote bossen want die zijn pas in de eerste helft van de vorige eeuw ontstaan. Wij kennen binnen de gemeentegrenzen de boswachterijen Borger en Exloo-Odoorn en nog wat kleinere bosgebieden die nog veel jonger zijn, zoals het Buinerhornse bos in Nieuw-Buinen en het bosgebied Exloërkijl bij 2e Exloërmond.

Bossen (fotografie Jos Vink)

Staatsbosbeheer en onze bossen

De grote boswachterijen zijn aangelegd door het in 1899 ingestelde Staatsbosbeheer. In 1911 werden als eerste de stuifzanden bij Odoorn bebost. De houtvesterij Emmen (houtvester Boodt) ging vanaf 1918 verder met de bebossing van de woeste gronden bij Odoorn (Odoorner dennen). De houtvesterij Assen (houtvester Jansen) bemoeide zich met de bosaanleg ten noorden van Borger (rond 1930).

De houtvesters kozen voor verschillende boomsoorten. Het is zeker niet zo dat in het begin op de heideontginningen al monotone naaldbossen werden geplant. Deze ontstonden pas in de jaren 50/60 toen het zogenaamde rationeel bosbeheer er voor zorgde dat loofbomen werden gekapt en naaldbomen werden bevoordeeld.

De houtvesters zorgden bij de aanleg van hun bossen voor goede groundbewerking en bemesting van de uitgeputte grond. Arbeidskrachten waren geen probleem. De werkverschaffing was het toverwoord in die dagen. In de bossen werden hoofdboomsoorten gekozen, waarbij gekeken werd naar de bodem. Op de stuifzanden was dat altijd de Grove den. Gebleken was dat dat de enige boomsoort is die het daar redt. Die Grove den overleeft juist niet op nattere gronden, die met name in de boswachterij Borger volop aanwezig waren. De dennenschot ziekte vernielde elders in Nederland in korte tijd veel jonge aanplant. De houtvesters kozen op de heideontginningen daarom voor andere soorten. Met name de Japanse lariks met de beuk als nevensoort werd veel toegepast. In deze bossen werden hulpboomsoorten bijgemengd. We moeten daarbij denken aan bijv. Amerikaanse vogelkers en lijsterbes.

De naaldbossen in onze omgeving bestaan vooral uit Fijnspar, Douglas en Sitkaspar. Ook in deze bossen werden allerlei hulpsoorten toegepast. De fijnspar doet het goed in Drenthe.

Bossen (fotografie Jos Vink).

Het bos van de toekomst

Alle bossen werden in het verleden aangelegd voor de houtoogst. Deze is nu nog belangrijk maar daarnaast heeft Staatsbosbeheer natuur en recreatie hoog in het vaandel staan. Gemengde bossen met zoveel mogelijk soorten (vooral loofhoutsoorten) zijn nu belangrijk. Wat dat betreft is Drenthe bezig met een inhaalslag. Ook dood hout wordt extra gewaardeerd. Dit vormt niet alleen een voedingsbron voor nieuw leven maar is ook belangrijk voor de kringloop in de natuur.

De bosbouwers van nu kijken ook heel anders aan tegen natuurrampen zoals de stormen in 1972 en 1973 en de ijzelregen in 1984.

Met name in de boswachterij Exloo-Odoorn hield de storm huis. Hele bospercelen werden geveld. Toen een ramp nu een zegen. Met name door de stormen veranderde het denken over bosbouw. Sindsdien hoor je de kreet: dood hout leeft!

Dood hout leeft (fotografie Jos Vink)

Mandelanden

Door Wietze Koops

Sinds 2013 meandert het Voorste Diep weer door de Mandelanden. Was het vlak na de uitvoering van het herstelplan nog een kale boel, inmiddels moeten beheerswerkzaamheden de welige groei van o.a. pitrus en wilgen in toom houden en dat valt nog niet mee. Het is de vraag of het realiseren van een dotterbloemhooiland, zoals aanvankelijk de bedoeling was, ooit zal slagen.

Vanaf de N34 gezien is de Mandelanden dan ook één groot veld met voornamelijk pitrus en aan de randen grasland waarop 's zomers koeien grazen.

Wie echter de moeite neemt om laarzen aan te trekken en de Mandelanden in te gaan ontdekt dat er prachtige plekken zijn en de vegetatie uit veel meer bestaat dan alleen maar pitrus en wilgen. Met name langs de beek en bij de aangelegde slenken is het voor natuurliefhebbers heerlijk toeven.

Mandelanden (fotografie Lenie Doornkamp).

De werkgroep Mandelanden

De werkgroep Mandelanden heeft de afgelopen jaren de plantengroei geïnventariseerd. De Mandelanden ligt in vier kilometerhokken en elk jaar inventariseren we één hok. Inmiddels hebben we drie kilometerhokken gehad en staat de teller op ongeveer 250 soorten. Gelukkig doen we dat onder deskundige leiding van Jan Klooster, anders waren we nog niet tot de helft gekomen denk ik. Geweldig om te zien hoe in een paar jaar al die soorten de Mandelanden hebben weten te vinden.

In 2013 attendeerde iemand mij vol trots op een Grote egelskop in de Mandelanden. Een jaar later doken ze overal langs de beek op. In 2014 ontdekten we Borstelbies, een soort die een tiental jaren terug nog niet veel voor kwam in Drenthe. Deze plant wordt gezien als een pionier voor voedselarme bodems. Nu staan ze overal in de Mandelanden.

Een mooie ontdekking was ook Groot blaasjeskruid, een vleesetend plantje in het water. Ze hebben geen wortels maar zwevende vertakte stengels met bladeren die onder het wateroppervlak blijven. Alleen de gele bloempjes steken boven het water uit. Een deel van de met stekelharen bezette bladslippen is omgevormd tot blaasjes, vandaar de naam blaasjeskruid. Die blaasjes dienen als een fuik om waterdiertjes mee te vangen. In het blaasje heerst onderdruk en de opening wordt afgesloten met een soort klepje. Bij de ingang van het blaasje zitten een paar vertakte tasters, 'antennes'. Wanneer bijv. een watervlo in aanraking komt met zo'n antenne, gaat het klepje open en door de onderdruk in het blaasje wordt het volgezogen met water en neemt daarbij ook de vlo mee. Vervolgens gaat het klepje weer dicht en binnen een half uur is de prooi verteerd.

Ook libellen hebben de Mandelanden ontdekt. Eerst de pioniers zoals de Platbuik en de Oeverlibel. Maar al snel volgden veel andere soorten, elk met een eigen voorkeur voor een bepaalde biotoop. De prachtige Weidebeekjuffer vind je bijna alleen bij de knijpstuw nabij het fietspad parallel aan de N34 vanwege zijn voorkeur voor vrij snel stromend water. De Roodoogjuffers houden juist van stilstaand water en zie je daarom vooral bij de aangelegde poelen. Natuurlijk valt er nog veel meer te beleven in het gebied. Het kan zijn dat je al wandelend wordt opgeschrikt door enkele watersnippen die van vlakbij opvliegen. Of dat je een slaapplaats van een ree tegenkomt of zelfs oog in oog met een ree komt te staan.

Mandelanden (fotografie Wietze Koops).

Ook op ontdekking

Mandelanden, de moeite waard om met laarzen aan en gewapend met verrekijker en fototoestel te gaan ontdekken. Dit kan overigens alleen buiten het broedseizoen van 15 juni tot 15 maart.

Als werkgroep beleven we veel plezier aan onze struintochten. Als u de Mandelanden wilt bezoeken onder onze begeleiding. Dit kan op 16 september!

Platbuik (mannetje) (fotografie Wietze Koops).

Invasieve Exoot: de Watercrassula

Door Jan Veldman

Watercrassula (*Crassula helmsii*) komt van oorsprong uit Australië en Nieuw Zeeland en werd verhandeld als groenblijvende zuurstofplant voor vijvers en aquariums. Zoals wel vaker bij exoten (planten of dieren die hier van oorsprong niet voorkomen) voelt deze soort zich ook in onze natuur goed thuis en kan daar voor grote problemen zorgen. De Watercrassula is een plant die altijd doorgroeit, behalve tijdens een vorstperiode, en kan daardoor in korte tijd poelen en vennen compleet overwoekeren met een alles verstikkende laag. Dit mede doordat de plant behalve in het water ook op de oevers goed gedijt en daardoor het water volledig afsluit met als gevolg dat alle planten en dierenlevens eronder vernietigd wordt.

Zoals gezegd kan de Watercrassula zowel onder als boven water groeien; langs de waterkant is de plant gemakkelijk te herkennen aan de vetachtige bladeren. Op het eerste gezicht lijkt de plant wel wat op Sterrenkroos maar deze heeft geen vetachtige bladeren en de top van de bladeren is ingesneden. Bovendien is bij Sterrenkroos de onderzijde witachtig en bij Watercrassula groen. De ronde stengel van Watercrassula is meestal wit tot rood aangelopen en de bladeren zitten met een bladvoet aan de stengel (dit in tegenstelling tot Sterrenkroos).

Verspreiding vindt in Nederland voornamelijk vegetatief plaats, kleine stukjes stengel met slechts een paar blaadjes die meeliften op modderige laarzen kunnen al voldoende zijn om de plant zich elders te laten vestigen. Verdere verspreiding vindt plaats door o.a. honden, vee, watervogels maar ook door fuiken van vissers. Verspreiding door zaad is hier nog niet waargenomen.

Het geslacht *Crassula* komt met meer dan 300 soorten over de hele wereld verspreid voor, bijna zonder uitzondering zijn het succulenten (vetachtige planten) waarvan diverse soorten ook als kamerplant aangeboden worden. Een bekend voorbeeld is de *Crassula arborescens*, ook wel Geldboom genoemd, een tot 90 cm hoge zwaar gebouwde vetplant die doet denken aan een miniboompje; *arborescens* betekent dan ook boomvormig. Bijna al deze soorten laten zich gemakkelijk vermeerderen, soms gewoon door één blaadje in de grond te steken.

Watercrassula (fotografie Landschapsbeheer Drenthe).

Watercrassula - let op

Watercrassula is op dit moment geconstateerd in enkele poelen en sloten rondom Valthe en zeer waarschijnlijk ook in één poel in het Molenveld bij Exloo. Vergroot als ware natuurliefhebber het probleem niet door bij een bezoek aan de waterkant stukjes Watercrassula aan de laarzen mee te nemen. Controleer je schoeisel op meelifers.

Watercrassula Valthe (fotografie Landschapsbeheer Drenthe).

Groepsaccommodatie 'De Kwartjesberg'

- Gelegen midden in een bos op de Hondsrug (Drenthe)
- Gezellige accommodatie voor groepen van 25 - 112 personen
- Beschikking tot o.a. basketbalveld en beachvolleybalveld
- Natuurlijke omgeving en kindvriendelijk
- Veel activiteiten op eigen terrein mogelijk
- Veel bezienswaardigheden in de nabije omgeving
- Verblijf op basis van zelfverzorging maar ook vol/halfpensioen

DE KWARTJESBERG
25+25
accommodatie

Groepsaccommodatie
'De Kwartjesberg'
Gasselterstraat 9
9533 PC Drouwen
T: +31 (0)599 - 56 42 00
info@dekwartjesberg.nl
www.dekwartjesberg.nl

Beleef het leven van de Hunebedbouwers

Ervaar de reis van de steen
Ruik de geur van het hunebed
Zie de schatten van eeuwen geleden
Voel de sfeer van het leven van een Hunebedbouwer

Bronnegerstraat 12, 9531 TG Borger
Telefoon: 0599 - 23 63 74
E: info@hunebedcentrum.nl
W: www.hunebedcentrum.nl

Idylle

Door Desiree Bergsma en Oebele Huitema

Enige jaren geleden startte de Vlinderstichting samen met de Nederlandse Bijenhoudersvereniging en financieel gesteund door de Postcodeloterij het Idylleproject.

Door heel Nederland werden terreinen ingezaaid met nectarrijke bloemenmengsels. Omdat er steeds minder bloemrijke plekken zijn in ons land valt het voor vlinders en bijen niet mee om voldoende nectar en stuifmeel te vinden.

De ingezaaide veldjes worden Idylles genoemd; bloemrijke plekjes in het landschap.

Het toen nog nieuwbakken bestuur van de IVN-afdeling Borger-Odoorn heeft zich samen met het Hunebedcentrum aangemeld voor het project. Op 8 oktober 2013 werd onze idylle ingezaaid door Groenvoorziening A.J. van der Werf B. V.. Dit bedrijf zorgde daarna nog drie jaar voor het beheer (met hulp van vrijwilligers van onze IVN-afdeling).

Opening van de Idylle.

Kleine vuurvlinder in de Idylle (fotografie Lenie Doornkamp).

Beheer

De idylle is ingezaaid met een kruidenrijk mengsel van inheemse wilde planten. De grond was en is nog steeds te voedselrijk. Het is van belang te verschrallen en zo de inheemse planten een betere kans te geven en vooral ook de vergrassing tegen te gaan.

Daarom is het terrein de afgelopen jaren twee maal per jaar gemaaid en het maaisel is afgevoerd. Deze methode blijkt als nadeel te hebben dat het grasgroei toch ook bevordert, vooral als er in het najaar te vroeg gemaaid wordt. De lichtconcurrentie van de kruidachtigen valt weg en geeft het gras meer kans.

Dit jaar wordt er in overleg met Groenvoorziening Van der Werf één keer gemaaid en afgevoerd, en wel aan het einde van het groeiseizoen als de temperatuur onder de tien graden ligt. Hierdoor worden de ingezaaide planten bevoordeeld. Ze krijgen de kans voedingsstoffen vóór de winter terug te trekken naar de wortels, waardoor ze in het voorjaar sterker terug kunnen komen. Bovendien krijgt het gras minder kans omdat het beneden de tien graden niet meer groeit. Mochten sommige stukken toch nog te rijk zijn dan wordt er in de zomer gefaseerd gemaaid. Het beheer wordt dit jaar uitgevoerd door het Hunebedcentrum in overleg met Groenvoorziening Van der Werf. Vrijwilligers van onze IVN-afdeling verrichten hand- en spandiensten.

Werkgroep Idylle

Al snel werd door onze afdeling de Werkgroep Idylle opgericht met als belangrijke taak het monitoren van de vlinders in de idylle. Een goede monitoring was een voorwaarde van de Vlinderstichting bij de aanleg.

Tijdens het vlinderseizoen wordt er elke week minstens één keer geteld bij toerbeurt door leden van de werkgroep. Voor beginnende tellers valt het niet mee elke vlinder te herkennen. Door elkaar te helpen en met hulp van meer ervaren vlinderaars proberen we de kennis te vergroten. Naast het monitoren helpen we ook mee bij het beheer van de idylle.

Hoewel de meeste aandacht uitgaat naar vlinders, worden de bijen niet vergeten. Er is een bijenhotel geplaatst, een cursus over wilde bijen gegeven en sinds kort is er een volk honingbijen. Vorig jaar werden er 14 verschillende dagvlinders geteld. Meest getelde vlinder was het Bruin zandoogje (40), gevolgd door het Klein koolwitje (20) en het Zwartsprietdikkopje (11). Nog geen indrukwekkende aantallen, maar we gaan door en hopen dit jaar op meer bloeiende planten en daardoor ook steeds meer vlinders.

En uiteraard houden we via de website iedereen op de hoogte. Het is de bedoeling dat niet alleen bijen en vlinders, maar ook de mensen genieten van onze idylle.

Landkaartje in de Idylle (fotografie Lenie Doornkamp).

Activiteiten 2017

Mei

Excursie Kijken naar bomen

Woensdag 17 mei om 14 uur

Gids: Arie de Ruiter

Kosten: vrijwillige bijdrage

Locatie: Hunebedcentrum, Hunebedstraat 27, Borger

Juli

Excursie Nieuwe natuur in de Elperstroom

Zaterdag 15 juli om 13.30 uur

Gids: Jos Vink

Kosten: vrijwillige bijdrage

Locatie: Startpunt is de parkeerplaats Zwattepad tussen Schoonlo en Elp, aangegeven met verwijsbord.

Augustus

Excursie Hoogveen in het Bargerveen

Zaterdag 12 augustus om 9.00 uur

Gids: boswachter Erik Bloeming

Kosten: 7,50 euro p.p. (IVN-leden: 5 euro p.p.) inclusief kopje koffie/thee

Locatie: Startpunt is het kantoor Staatsbosbeheer Het Veenland, Kamerlingswijk OZ 83, Zwartemeer
Aanmelden is verplicht, VOL is VOL.

September

Ontbijtwandeling voor leden

Zondag 3 september om 8.00 uur

Gids: Oebele Huitema

Kosten: vrijwillige bijdrage

Locatie: Startpunt is Molenplaatsweg 3 in Borger.
Graag aanmelden i.v.m. ontbijt

Excursie Zwerftocht door de Mandelanden

Zaterdag 16 september om 13.30 uur

Gidsen: Wietze Koops en Jos Vink

Kosten: vrijwillige bijdrage

Locatie: Startpunt is de picknickbank bij brug over het kanaal Buinen-Schoonoord, Westdorperstraat, Borger

Oktober

Herfst beleven met Geert de Vries

Zondag 8 oktober om 11.00 uur

Gidsen: Geert de Vries

Kosten: vrijwillige bijdrage

Locatie: Startpunt is de parkeerplaats aan Exloërkijl-Zuid (weg 2e Exloërmond-Valthermond).

Aanmelden is verplicht, VOL is VOL.

November

Filmavond met Henk en Janetta Bos

De Stille Kracht van de Drentse natuur

Vrijdag 24 november om 20 uur

Sprekers: Henk en Janetta Bos

Kosten: nader bepaald

Locatie: Hunebedcentrum, Hunebedstraat 27, Borger

Aanmelden is verplicht, VOL is VOL.

Meer informatie over het programma vindt u op de website van IVN Borger-Odoorn:

<https://www.ivn.nl/afdeling/ivn-afd-borger-odoorn/activiteiten/>
Aanmelden voor activiteiten via e-mail: activiteitencommissiebo@gmail.com

Natuureducatie bij de Idylle (fotografie Hunebedcentrum).

Opleiding tot Natuurgidsen!

Informatieavond
IVN Natuurgidsenopleiding
Groningen-Drenthe

Tijdens deze interactieve avond wordt alles wat je moet weten over de IVN Natuurgidsenopleiding, duidelijk uitgelegd. Je maakt kennis met het opleidingsteam en (één van de) leslocaties. Het team verzorgt een paar 'Natuurmomenten', zoals iedereen dat tijdens de opleiding ook een keer zal verzorgen. Een leuke opdracht waarbij natuurbeleving centraal staat. Zo kun je alvast proeven aan de lessfeer. Het is echt aan te raden deze avond bij te wonen. In de maanden juni en juli volgen nog de kennismakingsgesprekken met iedereen die zich heeft aangemeld.

Algemene informatie

donderdag 15 juni 2017 - 19:30 uur

Locatie:

Hunebedcentrum
Hunebedstraat 27
9531 JT Borger
Nederland

Extra Informatie:

De cursus wordt gegeven op twee locaties, namelijk:
Van sep 2017 t/m 15 mrt 2018 in het Hunebedcentrum,
Hunebedstraat 27, 9531 JV Borger
Van 5 apr-dec 2018 in Kloosterboerderij Bleyendael,
Lauder Hokweg 11, 9551 XV Sellingen

Hondsrugkids - samenwerking Het Speelhuis

Door Nadine Lemmers en Sabine van Wijk

Kindercentrum Het Speelhuis slaat handen ineen met Hunebedcentrum & IVN Borger-Odoorn!

Gemeente Borger-Odoorn ligt in het Unesco Global Geopark de Hondsrug en biedt aan kinderen een unieke leefomgeving waar kinderen zich ontwikkelen. De gehele gemeente kan dienen als een leerrijke omgeving. Kindercentrum Het Speelhuis zoekt hierbij samenwerking met het Hunebedcentrum en IVN Borger-Odoorn.

Kindercentrum Het Speelhuis is gevestigd in een verbouwde boerderij in Ees en is uitstekend bereikbaar. Het Speelhuis ligt op een prachtige locatie op slechts 1200 meter vanaf Borger in een mooie "groene" omgeving. Kindercentrum Het Speelhuis bestaat sinds september 2005 en is een vertrouwde en heerlijke plek voor kinderen om te spelen als de ouders aan het werk zijn. Groen, gezond eten, beleven en bewegen staan centraal bij deze opvang.

De doelstellingen van het Speelhuis sluiten naadloos aan met de visie van IVN Borger-Odoorn en Hunebedcentrum. Samenwerking ligt dan voor de hand. De kinderen ontwikkelen zich tot echte Hondsrugkids waarbij de kinderen leren over de geologie, archeologie en natuur. De uitdaging is om alle kinderen te bereiken, want de leeftijd varieert van 0 t/m 12 jaar. Tijdens de workshops worden meerdere ontwikkelingsdoelen bereikt, zowel cognitief, creatief als motorisch. De leerlingen ontwikkelen zelfvertrouwen en leren samen te werken.. Door nieuwe ervaringen te delen met elkaar wordt de taal ook gestimuleerd.

Elke maand zullen de kinderen via een activiteit kennismaken met hun leefomgeving, wetenschap en beweging. De ene keer zullen de kinderen op locatie de activiteit ervaren, maar in de vakanties zullen de kinderen in de natuur of bij het Hunebedcentrum deelnemen aan de activiteit.

Hondsrugkids leren oude ambachten

ALV 2017

Beste leden,

Donderdag 16 februari was alweer de tweede ALV van onze vereniging IVN Borger-Odoorn. Na de opening startte een beschouwing van het gehele jaar 2016. Centraal stonden de notulen van de ALV 2016, maar ook het activiteitenplan 2017, de financiële documenten (jaarverslag inclusief begroting 2017). Sabine opent de vergadering en de leden gaan akkoord met de notulen ALV 2016 en stellen de agenda vast (geen extra punten voor de agenda).

Een van de mededelingen uit het bestuur is de start van een tijdschrift van de afdeling. Dit tijdschrift dat u nu in handen heeft, is het eerste exemplaar. Hiervoor is een redactie gevormd bestaande uit Jos Vink, Jan Veldman, Sabine van Wijk en Nadine Lemmers. Iedereen werd gevraagd kopij te sturen naar kopijivnborgerodoorn@gmail.com.

Het bestuur licht ook toe dat het enthousiast is over het plan van het starten van een bibliotheek, maar in de huidige begroting is hier geen rekening meegehouden. In 2018 kan hiervoor een bedrag staan op de begroting. Een aantal boeken is door leden reeds gedoneerd, dus de start van de bibliotheek is een feit! Deze boeken zijn te vinden in de bibliotheek van het Hunebedcentrum, een van de partners van IVN Borger-Odoorn.

Het financieel jaarverslag van 2016 en begroting voor 2017 worden toegelicht. Decharge van het financieel jaarverslag 2016 wordt verleend door allen, met luid applaus. Jan Veldman en kascommissie worden bedankt voor al het werk. Voor 2017 moet een nieuwe kascommissie worden vastgesteld. Gerard Arends geeft aan nogmaals de rol te willen vervullen. Bert Winkel wil na Gerard Arends graag plaatsnemen in de kascommissie. De begroting voor 2017 is goedgekeurd.

In de vastgestelde huisregels staat dat elk jaar een derde van het bestuur moet aftreden. Bert Winkel en Nadine Lemmers stonden voor eind 2016 op de lijst van aftreden. Vanuit de leden is Lidy Kuipers geïnteresseerd in een rol in het bestuur en Nadine wil zich nogmaals verkiesbaar stellen. De leden gaan akkoord met de benoeming van Lidy en de herbenoeming van Nadine.

Het bestuur bedankt Bert voor al zijn werk en benadrukt het werk wat Bert heeft verricht in de oprichting van de afdeling Borger-Odoorn. Bert krijgt een aandenken voor al zijn werk in het bestuur. Bert Winkel zal de rol van coördinator Mandelanden op zich nemen en neemt ook deel aan de kascommissie.

Het bestuur wil ook Jos Vink in het zonnetje zetten. Via het landelijk IVN was een signaal gegeven dat Jos Vink inmiddels 25 jaar actief is bij de IVN. Hij ontvangt een prachtig oorkonde en een speldje.

Met de oprichting van de activiteitencommissie is het bestuur ontlast. Drie leden van de activiteitencommissie zijn zeer actief en willen we na een jaar hard werken in het zonnetje zetten. Jos Vink, Roelof Manting en Wietse Koops worden bedankt krijgen pet van de IVN en een aardigheidje.

Nadine licht toe wat de stand van zaken is bij de Hondsrugkids. Met het kindercentrum het Speelhuis en Hunebedcentrum zijn een samenwerking gestart waarbij de Hondsrugkids elke maand in contact komen met natuur, archeo-

logie en geologie. Naast deze activiteiten organiseren we in de vakanties op de vrijdagen Hondsrugkids waar iedereen aan kan deelnemen. We spelen een adviserende rol in het aanbieden van natuureducatie van IVN Drenthe en aan de scholen in gemeente Borger-Odoorn. We houden jullie op de hoogte.

Oebele licht toe hoe het staat met de werkgroep Idylle. Na een succesvolle samenwerking eindigt nu de financiering van de Vlinderstichting voor het onderhoud. IVN Borger-Odoorn, het Hunebedcentrum en de hovenier overleggen over de toekomst om het beheer te regelen. Verarmen van de grond moet nog steeds en dit zal in de toekomst een steeds mooiere Idylle opleveren. Tellingen en monitoren doen we met elkaar zodat we allemaal steeds professioneler te werk kunnen gaan. We zoeken nog steeds vrijwilligers: dus meld je allen aan om mee te helpen!

Wietze licht toe wat de werkgroep Mandelanden doet. De activiteiten lopen goed door. Inmiddels zijn er meer dan 200 verschillende planten. Om mee op pad te kunnen, kun je je aanmelden.

Natuurwerkgroep Valthe en omstreken is een nieuwe werkgroep. Frank licht toe wat tot nu toe is gedaan: de afgelopen tijd is iedereen druk geweest met de inventarisatie activiteiten. Dit jaar wordt gestart met Natuurwerkdag, want de natuurbeleving staat voorop. Er is een stuk bos is geïnventariseerd, het heet nu Valthe en omstreken. Er is gekozen voor 'en omstreken', omdat veel leden uit Klijndijk komen.

De lezingenreeks en excursies Landschapshistorie lopen goed, de organisatie wordt gedaan in samenwerking met Geopark de Hondsrug, AWN en het Hunebedcentrum.

De activiteitencommissie geeft aan dat de kalender klaar is. De commissie probeert een spreiding te maken over het hele jaar. Twee mensen coördineren elke activiteit. De activiteiten zijn toegelicht, een actueel overzicht is te vinden op de website van IVN Borger-Odoorn.

In de rondvraag wordt door Jos gevraagd of er plannen zijn m.b.t. natuurgidsencursus. Momenteel is het bestuur benaderd om mee te denken. Roelof Manting geeft aan dat de website een goede stap vooruit is. Vanuit de leden komt de vraag hoeveel leden we hebben. Sabine licht toe dat de vereniging groeit, want binnen twee jaar zijn de leden gegroeid van 45 naar 65 leden.

De vergadering wordt gesloten door Sabine en het is tijd voor een presentatie over de Mandelanden! De compleet uitgewerkte notulen zijn te vinden op de website.

